

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В /

25-ше (3776) №,
2026 ий 26 июнь,
кугарня

Имде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Емыж-саска кўмө пагыт

Кенез писылыкым, чулымлыкым йората. Тыгодым чыла ыштен шуктыман: каныманат, ача-аваланат сурт коклаште сомылкам ышташ полшыман, саскамат погаш жапым ойырыман. Калыкыште арам огыл тыге ойлат: «Кенежым пўжвудым йоктарет гын, телым үстел чесет поян лиеш». Йоча-влак ты ойын чынлыкшым раш умылат, шонем. Теве Морко район Кугу Шале гыч Элеонора Никитина ден Иззи Корамас гыч Ярослава Семёнова (снимкыште) кече еда снегым погаш коштыт. Нуно тукым ака-шўжар улыт.

– Ме авана, Мирослав изана, Оля акана дене пырля саскам погена. Телылан ситарымеке, ужжаш тыршена. Шийвундо дене школьни каяш канцеляр сатум да тўрлө кўлешан арверым налаш шонена. А снегыже могай тамле! Шўр да сакырложаш дене варен, пеш тамле йўыш лиеш. Шольо-шўжар-шамычым сийлена, – ойлат ўдыр-влак.

Саскам погым дене пырля йоча-шамыч пўртўсым шымлаш тунемыт, писылыкштым виандат, капкылыштым шуарат. Тыгак нунылан кугурак-влак емыж-саскан пайдаже нерген каласкалат. Мутлан, снеге В, С витаминлан поян, тўрлө микроэлемент уло.

Йочам изинек пашалан таратыман. Варажым кушмыжо семын тиде кумыл вианеш. А примерым кугурак-шамыч шкеак ончыктышаш улыт.

Оля МАЙКОВА.
Авторын фотожо.

Александра Волкова – «Умницы и умники Земли Марийской» олимпиадын ик сенгышыже.

3-ше лаштык

«Йўледўр» томак кушеч лектын?

Тудо мом ончыкта?

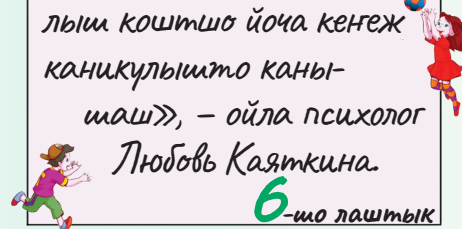

4-ше лаштык

«Кеч йочасадыш, кеч школьни коштыш йоча кенез каникўлышто канышаш», – ойла психолог Любовь Каяткина.

6-ше лаштык

Российысе увер

«Читаем всей семьей»
всероссийский интернет-
конкурс – книга дене пентгыде
кылым кучышо-влаклан.
31 июль марте йодмашым
колтыман, видеом ямдылман.
Тұрыс увер – znanierussia.ru
сайтыште.

Спортлан шұман еш-влак
«Сила России» всероссийский
спорт марафоныш ушнен
кертят. 7 июль марте «Мой
фитнес» приложенийым
телефонышко шындыман да
заданий-влакым шуктыман.

Пұртұсым эскераш
йōратыше 14 ияш деч
кугурак ұдыр-рвезе-влаклан
«Красная книга в моих руках»
кинофестивальыште вийыштым
тергаш йōн уло. 15 сентябрь
марте видеом войзыман. Кумда
увер – «ВКонтакте» соцкылысе
redbookinmyhands тұшкаште.

Марий Элысе увер

Йошкар-Оласе Бауман
лицейыште тунемше Алиса
Виногорова «Поезд памяти»
проектыш ушнен. Россий да
Беларусь гыч ұдыр-рвезе-влак
дене пырля Кугу Ачамланде
сар дене кылдалтыше верлаш
экскурсий дене каен.

Йошкар-Олаште
эртаралтыше Пеледыш
пайремыште «Марий кудо»
фестивальыште икымше верым
Звенигово район сенген налын.
Кокымшо Волжский округ
лийын, кумшо –
Кужэнгер округ.

Марий Элысе вузлашке,
техникум ден колледжлашке
тунемаш пураш приёмный
кампаний тұгалын.
Ўдыр-рвезе-влак
республикысе 29 тунемме
тōнеж гыч келшышым
ойырен кертят.

Шинчашт йўла

13 июньышто Йошкар-Олаште
фитнес-аэробике дене «ФИТНЕС
лето» фестиваль эртаралтын. Туш-
ко У Торъял посёлко гыч куд ко-
манде (снимкыште) ушнен. Сены-
машыштым шотлен от пытаре!

7-9 ияш-влак коклаште степ-
аэробике дене София Москви-
на ден Анастасия Пузырникова
кокимшо верым сенген налыныт.
А Каролина Петухова ден Анаста-
сия Кропотова кумшо лийыныт.
Тыгай ийготан-шамыч коклаштак
«Феникс» команде чыланаштым
ончылтен. 10-13 ияш-влак кок-
лаште «Триумф» команде той ме-

далыым налын. А «Эффект» ко-
манде куштымо да степ-аэробике
дене мастарлыкшым ончыктен да
сенгымаш дене куандарен.

Ўдырна-влак фитнес-аэробике
дене кылым кучат. Занятийыш уло
кумылын коштыт. А сенгышыш
лекмеке, шинчашт кузе йўла! Тре-
нерышт Кристина Николаевна
Созонова моткоч мастар. Тудын
полшымо дене икшывына-шамыч
кугу кўкшытыш шуын кертят.

Валентина ЯТМАНОВА,
Любовь РУМЯНЦЕВА.
У Торъял посёлко.
Фотом еш архив гыч налме.

Келшен илена

Школ пеленысе «Радуга» ла-
герыш «Первые» отрядше (сним-
кыште) «Келшымаш окна» ра-
йонысо патриот да келшымаш
акцийыш ушнен. Ўдыр-рвезе-
влак воспитательышт дене
пырля окнам сōрастареныт.
Келшымашын, тыныслыкын да
икоян улмын символыштым мо-
торын пўчкedenыт да окнашке
пижыктеныт. Сōрастарымышт

годым тўрлō калык дене кел-
шен илыме, тўвыра поянлык,
икте-весым умылымаш нер-
ген кутыреныт. Сўрет деч посна
тыгак «Руш, марий, татар, чу-
ваш – ваш келшен пырля илаш...»
манын возеныт. Тиде мем-
нан девизна.

Майя КАЗАКОВА.
Кужэнгер, Руш Шой.
Авторын фотожо.

Шинчымаште – вий

Тиде шоньмаш дене кажныже келша, шонем. «Умницы и умники Земли Марийской» олимпиадыш ушнышо ўдыр-рвезе-влаклан кугу чытышым да уш-акыл пўсылыкым ончыкташ кўлын. Марий Турек районысо Хлебниково школышто 10-шо классым тунем пытарыше Александра Волкован (снимкыште) шинчымаш поянлыкше сеныше радамаш лекташ полшен.

– Олимпиадыш ушнаш директорын тунемме паша шотышто алмаштышыже Оксана Юрьевна Сидоркина кумылан ден. Олимпиаде Андрей Эшпайын 100 ияш лўмгечыжлан пўлеклалтын. Сандене композиторын илыш да усталык корныж нерген кок эсsem ямдылаш кўлын. Иктыжым кагазеш серыман, весыжым видеош войзыман ыле. Тыште руш йылме ден литературым туныктышо Наталия Аркадьевна Уваева кугу полышым пуэн. Полуфинал да финал телевиденийсе радам почеш эртаралтын. Мый нарынче корным ойыраш тыршенам. Тудо чот кужу огыл, тыгодым ик йонлышышым

ышташ лиеш. Ямдылалтме годым ятыр книгаг, интернетысе уверлам шергал лектынам. Шарнен кодаш маньын, тўнжым кўчыкын возenam. Тиде йон мыланем кеч-кунамат полша, – ойла Александра.

Тений Александра эше ик кугу сенгымашыш шуын: литератур дене всероссийский олимпиадын регионысо йыжынгыштыже икымше лийын да российскийсе этапышке лектын.

– Олимпиадылашке мый ийгыч ийыш куанен ушнем. Эн чот обществознаний ден литератур келшат. Литератур дене олимпиадын иктешыше йыжынже Владикавказ олаште эртаралтын, – палдара чолга ўдыр.

Александра яра жапшым усталык пашалан пўлекла. Изинек сўретлаш йўрата, икымше йомакым лудмексе, сылнымут шўлыш почылтын. Кумылым савырыше сомьжж-влак нерген ўдыр теве мом ойла:

– Возаш тўналме деч ончыч ушышто мультфильм сынан сўрет шочеш. Вара тудым кагазеш серем. Марий йылмым палем гынат, рушла возем. Ин-

деш ияш улмем годым икымше почеламутем «шочын». Пытар-тыш ийлаште ятыр почеламутым да икмынар ойлымышым возenam. Кугурак сылнымутым сераш шоньмаш уло. Тидлан кужу жап кўлеш гынат, паша эркын-эркын кая. Кызыт герой-влакым шонем, тўжвал тўсышт ден койышыштым сўрет гоч муаш тыришем. Сўретлаш кеч-кунамат ямде улам, тиде эн кугу куанем.

Катя СЕРГЕЕВА.
Фотом еш архив гыч налме.

ПУШКИН КАРТ

14 ийым темымеке, Пушкин картым налаш лиеш.

Тидлан Госуслуги порталыште регистрацийым эртыман.

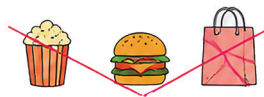

Картым чын кучылтса!

1. Картым вес енлан пуаш ок лий.
2. Родо-тукимлан але йолташлан билетым налаш ок лий.
3. Картым тўвыра мероприятийлан гына кучылташ лиеш.

Кевыт, кафе да моло верлаште Пушкин карт дене тулаш ок лий.

4. Пушкин карт гыч оксам налаш ок лий.

5. 23 ийым темымеке, картым кучылтым чарат.

6. Правил-влакым пудыртет гын, картым кучылтын от керт.

Йоча лагерьыште

Кенез каныш тўнале веле, Пўтьял школ пеленысе «Шонанпыл» йоча лагерь шке йырже икшыве-влакым чумырышат. Тушто 47 ўдыр-рвезе жапым веселан да пайдалын эртарышна. Ме лагерьыш куанен коштна. Воспитатель-влак эре порын вашлийыч. Кажне кечын у модышым, онгай мероприятийым, викториным, эстафетым эртарышт. Тўшкан погынен, ятыр пайдале пашам ыштышна: школ пакчаште шўкшудым кўрна, саскаш вўдым шавышна, волонтер сомылымат шуктышна. Туныктышо, школ пашаен-влак дене пырля маскироватлыше сетым пидна. Мыланем йоча лагерь моткоч келшен!

Ульяна САВИНОВА.
Волжский округ.

Шочмо кундемем

Кажне айдемылан шке кундем-же эн лишыл да йоратыме. Шочынам, илем да кушкам Марий кундемыште. Марий мландем деке йоратымаш авайын шоржӧ дене пырля толын. Тыште мый икымше ошкылым ыштенам, шаршудышто почангынам, авамын каласкалыме йомакшым, мурыжо-влакым колыштынам. Шочмо кундемем кажне кечын мыланем вий-куатым пуа, илыш моторлыкым ешара.

Мыйын Кокласола ялемат моткоч мотор, сылне, поян! Тыште мый шочмо мландын ямжым шижам. Моктем шочмо верем! Моктем Морко кундемем! Моктем Кокласола ялем!

К у г е ш н е м
марий мланде
дене! Марий Эл,
Морко мланде,
Кокласола ялем,
пеледалтса, тӱз-
ланыза!

Дана КУШАКОВА.
Морко район.

Пальза

Яра клеткылашке ныл буква гыч ешарен, кандаш ял лӱмым возыза.

1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					

ЯЛ

Кум ялым иктеш ушен

Кужӧнер округышто Тошто Йӱледӱр ял ден Йӱледӱр села уло. Иктыжлан «тошто» мутым молан кӧра ешарыме? Йӱледӱр шомакше мом ончыкта? Ты йодыш-шамыч Шӱдымарий школышто тунемше Яна Афанасьевам (снимкыште) «От Йӱлемтӱра до Старого Юледура» шымлыме пашам возаш таратен. Туддене Яна «Край родной марийский» республикысе краеведений конкурсышто «Загадки топонимики» номинацийште сенгышыш лектын.

– Мый Тошто Йӱледӱрышты илем. Ялемын эртыкше нерген ачам дец ятыр колынам. Легенде почеш, Степан Разиннын восстанийже годым шуко ет ты кундемеш шылын кодын. Документыште ялна нерген 1761 ийыште икымше гана ушештарыме. Тунам тыште Петропавловский черкым чоҥеныт. Кугезе коча-кова-шамычын шарнымашышт почеш, пу черке йӱлен, сандене 1825 ийыште тудым Йӱледӱрыш ку-сареныт. Тудо жап гыч ялем Тошто Йӱледӱр лийын. «Тошто» мут ялемын Йӱледӱр села дец ондакрак шочмыжо нерген ойла, – каласкала Яна.

«Йӱледӱр» мутын значенийжым тӱрлӧ семын умылтарат. Но кажныжым икте – тул – уша.

– Шӱдымарий ял шотан илемын ондакысе главаже Виталий Дмитриевич Андреев ял олмышто пич чодыра шоген манеш. Калык Лаж эрер воктене илем-влакым чоҥаш тӱҥалын улмаш, но ик шокош кечын кугу пожар лийын. Тид-

дец вара ты кундемем Йӱлем тӱр манын лӱмденыт. Жап эртымеке, кок мут ушнен, тыге «Йӱледӱр» шомак лектын.

«Топонимика Республики Марий Эл» книгаште ял лӱмым мланде паша ойыртеме дене кылдат. Калык чодырам руэн, пушеҥге возжым куклен йӱлалтен. Ломыжым мландым уяндаш кучылтын. Ик кумдыкым эртымеке, тудын тӱрешыже пӧртым чоҥеныт, тудым «Йӱлем тӱр» маныныт, – ойла ӱдырӧн.

Шӱдымарий школын тоштырыштыже шергакан стенд уло. 1990 ийлаште туныктышо, краевед-влак Валерий Павлович Михеев, Иван Андрианович Савельев, Иван Иванович Щербаков Йӱледӱр кундемын географий картшым сӱретленят.

– Шочмо кундемыштем ятыр корем уло. Тошто Йӱледӱр корем дене кок ужашлан пайлалтеш. Южгунам ялым Йолаш эныраш, Йолаш пундаш маныт. Ял кум уремман, кажныжын ожнысо лӱмжӧ уло: Шкетан урем – Энержучаш, Гагарин урем – Руш урем, Центральный урем – Йӱледӱр. Ожно кажныже посна ял лийын. Жап эртымеке, иктеш ушненыт, – палдара Яна.

Кажне ялын шке эртыкше, кызытсе жап марте шуйнышо да волгыдо ончыкылыкыш нангайыше корныжо уло. Ялын историйжым арален кодаш манын, Яна шымлыме пашажым школ тоштерлан пӧлеклен.

Катя СЕРГЕЕВА.
Фотом еш архив гыч налме.

Йошкар-Олаште

Шукерте огыл икымше гана Йошкар-Олан унаже лийынам. Амалже – Пеледыш пайрем. «Изи шұдыр» ансамбль дене пырля ме кум кече марий калыкын рўдолаштыже иленна. Оласе сўрет, Изи Какшан энгер серыште верланыше сылне пўрт-влак мыланем чот келшенит. Пайрем пеш веселан эртен. Ме «Марий калык» мурым йонгалтаренна, кугурак-влак марий куштымашым ончыктенит. Марий паркыште шуко онгайым ужынна. Мўнгў ятыр пўлек дене пўртылынам, кугу ешнан каже енжым куандараш тыршенам. Автовокзалыште рейсым марла ойлымо кумылем нўлталын, тыгайым але марте колын омыл. Марий лўман олашке еше толаш шонем.

Вероника ДЕНИСОВА.
Свердловск, Ачит, Утаул.
Фотом еш архив гыч налме.

Свердловск область Арти районышто ик марий села – Изи Тавра. Тушто тўвырам аклат, икте-весе дене шочмо марий йылме дене кутырат, икшывыштым йўлам жаплен илаш туныктат. Верысе тўвыра пўртыштў илыш шолеш, марий шўлышан ятыр мероприятий эртаралтеш. 2023 ийыште «Изи шұдыр» мурышо да куштышо ансамблым чумыренит. Тушко 8-11 ияш 15 наре йоча коштеш.

– Икшыве-шамыч пеш уста, марий койышан улыт. Сылнын мурат, сем почеш кумылын тават. Кажне пайремым ике усталыкышт дене сўрастарат. Ансамблыш коштмо икешамым вияндаш, калык нерген утларак пален налаш полиш, – ойла ансамбль вуйлатыше Е.С.Мулюкова.

Уста ўдыр-рвезе-влак (снимкыште) дене Йошкар-Олаште эртаралтше «Ший памаш» регион-влак кокласе фестиваль-конкурсышто ўмаште палыме

лийынна. Шкеныштым пеш мастарын ончыктенит. Жюри ен-шамыч нунылан вес ийын ты конкурсыш ушнаш сертификатым кучыктенит.

– Ме тўрлў вере гастроль дене коштына. Арти посёлкышто, Богданович округ Бараба селаште выступатленна. Йошкар-Олаш толмылан поснак йывыртенна. Марий мероприятийыш йылмым палыде ушнаш сўрал огыл. Трук иктажым каласат, а ме умылен огына шукто. Садлан репетицийыште чылт марла кутыренна. Ача-авана-влакат йылме лывыргылыкым вияндаш полшенит, – каласыш ансамблын ик участницыже Карина Илюшкина. Ўдыр Тавра кыдалаш школышто 3-шо классым тунем пытарен. Яра жапыште лудаш кумылан. Айдемым, янлык-влакым, пўртўсым сўретлаш йўрата.

Оля МАЙКОВА.
Авторын фотожо.

Сенгымаш – куан

Пырля тунемме йолташем-влак дене пырля «Эр ўжара» ансамблыш коштына. Тўрлў пайремыште мастарлыкнам ончыктена, конкурслашкат ушнана. «Марий шонанпыл» йоча этнокультур фестивалын гала-концертшым кызтыт кугешнен шарнена. Тушто мемнан ансамблын изирак да кыдалаш тўшкаже «Хореографий» танасыште сенгышыш лектын. «Вокал» номинацийыште Карина Ишимова ден Марк Ишмурзин икымше лийыныт. Мыланна (снимкыште) диплом ден шергакан пўлекым кучыктенит. Моткоч йывыртенна!

Евгений МИЛЯЕВ.
Татарстан, Агрыз, Буймо.
Фотом школ архив гыч налме.

Кажне йоча кенгеж каникулым вуча. Канаш, жапым веселан эр-тараш, йолташ-влак дене модаш лиеш. А ача-ава-шамыч репети-тор дек, иктаж-могай туныкты-мо студийыш коштыктат. Йоча кенгежым канышаш але, йоным кучылтын, ешартыш шинчымашым налшаш? Тиде да моло йодышым Йошкар-Ола гыч психолог, гештальт-терапевт **А.В.Каяткина** (снимкыште) рашемдаш полша:

– Кеч йочасадыш, кеч школыш коштшо йочалан кенгеж каникул жапыште каныш кӱлеш. Тек икшыве йӱратыме модышыжо дене модеш, уремыште куржталеш, йӱштылеш, шер теммешке мала, сӱретла, йолташыже-влак дене жапым эртара. Шке яра жапшым шонымыжо семын кучылтшо. Йоча тунемме идалык мучко ноя, сандене тудын психикыже, нерв системыже, организмже ден капше канышаш улыт. Шукыж годым ача-ава-шамыч арам тургыжланат. Йочашт нимом пайдалым ок ыште да жапым арам йомдара манын шонат. Тӱрлӧ курсыш колташ тыршат. Тыге ышташ вашкыман огыл. Икмыняр жап гыч икшыве шке гыч иктаж-могай сомылым шукташ тӱнгалеш, шкевуя ышташ тунемеш. Тек тудо тыге кеч ик тылзе кана. Лӱдыкшыдымылыкклан кугу тӱткышым ойырыман. Южо йочам шкетшым кодаш огеш лий. Изирак йоча пелен кугыен лийшаш, кеч торащтырак, но эскерышаш. Ик тылзе эртымек, эркын-эркын уш-акылым вияндаш тӱнгалаш але ешартыш шинчымашлан жапым ойыраш лиеш.

Ийготым шотыш налын, каныме жапыште йочалан мӱнгыштӧ тӱрлӧ сомылым ышташ пуыман: шӱкым ӱшташ, пеле-

Кенгежым каныман але тунемман?

дышыш вӱдым шаваш, кочкаш шолташ, мӱнгысӧ янлыкым пукшаш да молат. Икшывым мокталташ мондыман огыл.

– *Ӱдыр-рвезе-влак шке семынышт мӱнгыштӧ канат гын, ни-могай энгек уке, очыни?*

– Йоча нигуш ок кошт да мӱнгыштӧ гына кана гын, тидымат канышлан шотлаш лиеш. Но тыге мыняр жап шуйнымым шотыш налман. Кок-кум арня гын, нимат огыл. Шкаланже иктаж-могай занятийым муэш гын, чыла сай. Икмыняр жап гыч тудын ала уремыш каяш, йолташ-влак дене вашлияш кумылжо лектеш. Тунемме жапыште икшыве эше ен-шамыч деч ноен кертеш, сандене тудын шкет лиймыже шуэш.

Мӱнгыштӧ шкет жапым эрта-ра да нимом ыштымыже ок шу гын, жапым ойырен, йоча дене мутланыман, кумылжо нерген йодыштман. Ала тудлан полыш кӱлеш?! Ача-ава-лан чонжым ок поч гын, психолог деке возалташ темлем.

Ача-ава-влакын шонымашышт

Ирина ЩЕГОЛЕВА (Марий Турек посёлко):

– Кенгежым икшыве тунемме деч канышаш. Яра жапше лий-

шаш. Ялышке кова-кожа дек але лагерьыш канаш кайышаш. Тыгак еш дене походыш але путешествийыш миен толман. Йӱн уло гын, шкем тӱрлӧ могырым тергыман. Полина ӱдырна кызыт «Орлёнок» всероссийский йоча рӱдериште кана, шинчымашыжым пойдара. Волонтер пашам кенгежымат шукта. Маскироватлыше сетым пидаш пырля коштына. Эше слёт ден форумлаш йодмашым колтен, иктешлымашым вучена. «Движение Первых» толкынын конкурслакыже ушна. Книгамат лудаш кӱлеш.

Надежда СТЕПАНОВА (Волжский, Нурсола):

– Икшывына-влакын кенгеж канышышт моло йоча-влак деч эре-

ак ойыртемалтын. Тренировкыш коштыт, сурт кокласе сомылым шуктат, пӱртӱсым шымлат, емыж-саскамат погат. Тыгак книга-м лудыт, таңасымашлашке коштыт. Марина ӱдырна спорт дене пентгыде кылым куча. Тренировка-влак кенгежымат эртат. Июль гына канаш пуалтеш. Гимнастике дене лагерьыш оксам тӱлен колтена. Зеленодольск олесе «Дельфин» лагерьыште каненит, эмлалтыныт, тренировкат лийын. Ачаж дене пырля Москошко каен, тӱрлӧ вере ончен кошташ кумылжо уло. Кенгежым ялыште паша ятыр. Ача-ава-лан полшыман. Пашам ыштен, уш дене канаш лиеш.

Алексей ИВАНОВ (Йошкар-Ола):

– Кенгежым каныман, шонем. Кызыт икшыве-влаклан тӱрлӧ вере шуарал-

таш, шинчымашым келгемдаш, чынжымак, йӱн ятыр. Оксат веле ситыже. Идалык мучко тунемын, тӱрлӧ кружокыш коштын, изиш ноят, шонем. Туштат школ семынак тунемит, тӱняумылымашыштым кумдантат. Сандене кенгежым йочан ушыжым канда-рыман. Ялыш, пӱртӱсыш але вес вере канаш лектын коштман.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Фото-влакым еш архивла гыч налме.

Весела пайрем

Руш кугу поэт Александр Пушкинын шочмо кечыжым Ке-ребеляк книгагудышто пеш веселан эртаренна (снимкыште). Эн ончыч түрлө йодышлан вашмутым кычалынна. Пöлек шотеш мыланна шере кочкышым пуэныт. «Сказка о мёртвой царевне и о семи богатырях» йомак гыч ужашым лудынна. Келшыше вургемым чиен, ик ужашым

шонгыен-влаклан модын ончыктенна. Мый извате лийынам. Ты геройын койыш-шоктышыжым сайынак пален налынам. Мероприятий чылалан келшен. Йо-ча-шамыч яра жапыштым веселан да пайдалын эртареныт.

Виктория ИВАНОВА.

Звенигово район.

Фотом книгагудын архивше гыч налме.

• Тушто •

Орава кая – чараш ок лий.

27 июнь – Кол кучымо тўнямбал кече.

Керей вўд воктене

Оланге, шеренте, нужгол, Ловал, карака да шемгол, – Унаш миен палышым ялыш... Келшат коллан кинде, шукш, йыл, Чот шокшо, каваште – шем пыл – Ит вучо тунам кол пиалым.

Эрдене кочам ден тентгече, Кунам папалтен эше кече, Керей вўд воктен шинчышна. Кило деч кугу кум ловалын Мемнан энгыр имыш логалтым Шўлаш монден, ох, чытышна!

Анатолий ТИМИРКАЕВ.

Йошкар-Ола.

Историйым шергалына

29 июнь – Кугу Ачамланде сарыште фашистшамыч ваштареш кредалше партизан ден подпольщик-влакым шарныме кече.

• Электротулым аныклыза •

Йонгылыш гын, таве

Класс дене модаш келшен толеш. Вўдышö ойлончо-шамычым лудеш. Тунемше-влак ойжо дене келшат гын, кидым кроп перат, йонгылыш гын, йол дене тават. Молан тыгай вашмутым пуымым иктаж-кö умылтарышаш.

Пöлем гыч лекме годым электроприбор-влакым чарен кодыман.

Света, мультфильмым ончен пытарымеке, вес сомыллан пижын. Ты жапыште телевизор «лўшка» гын, нимат огыл.

Вўд воктене телефоным зарядкыш ида шынде.

Костя мален колтен. Компьютерыште видеом чараш монден. Костялан ок мешае гын, тек умбажые пашам ышта.

Кечывал кечын лампычкым чўктеда гын, пöлемыште эшеат волгыдо лиш.

Кўлеш годым йодыш-влакым ешарыза.

Дарина БУЛЫГИНАН сўретше. 2-шо номеран Морко школ.

0+

Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ. Директор – Е.И.КУЗНЕЦОВ. Тўн редактор – А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696. Тираж 1500 экз. Заказ Формат – А-4-8.

Учредитель-влак: Марий Эл Республикысе Тўвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ, 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыш урем, 20-шо порт. Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертят. Серыш-алак мөнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru (автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскерыме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыште регистрироватлыме. Номер – ПИ № ТУ52-01404, 2023 ий 22 сентябрьыште пуымо.

• Конкурсым иктешлена •

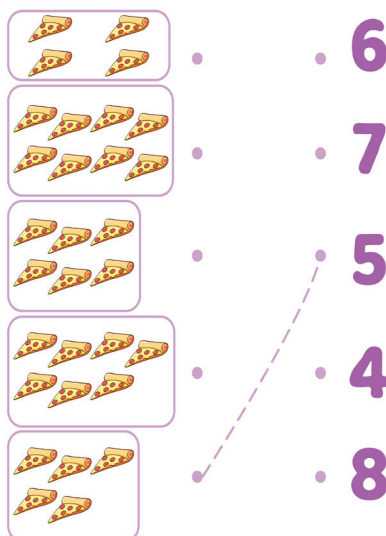
«Эн сай йолташ»

«Йолташет уло гын, арале, уке гын, кычал», – тыгай калыкмут илышыште арам огыл кучылтал-теш. Тудын чын улмыжым «Ямдэ лий» газетым налын лудын шо-гышо ўдыр-рвезе-шамыч да ну-нын ача-аваштат раш умылат. Садланак «Эн сай йолташем» фо-токонкурсыш ушненыт. Шке йол-ташышт дене кугешнен, фотом колтеныт, да южышт заметкымат сереныт. Тыге ешартыш лайкым налыныт. Конкурсын условий-же почеш, эн шуко лайкым по-гышо сенгышыш лектын. Тидлан тўрлө йоным кучылташ лийын. Чылалан раш: «Ямдэ лий» газет-лан мыняр шукарак подпискым ыштет, тунар утларак ешартыш лайкым погет. Ты гана конкур-сышто сенгышыш Марий Турек район Арбор гыч Алина Козлова ден Вероника Алексеева лекты-ныт. Саламлена! Нуным редакци-йыште пөлек вуча.

• Метаграмме •

Т дене колхоз пасулаште шочам,
Л дене шурным опташ мый кўлам,
П дене вўд гыч мый савырнем,
Ш дене йоча-влакым модыктем,
С дене ом кўл нигунам нигöлан.

• Пиццым келшыше цифр дене ушыза. •

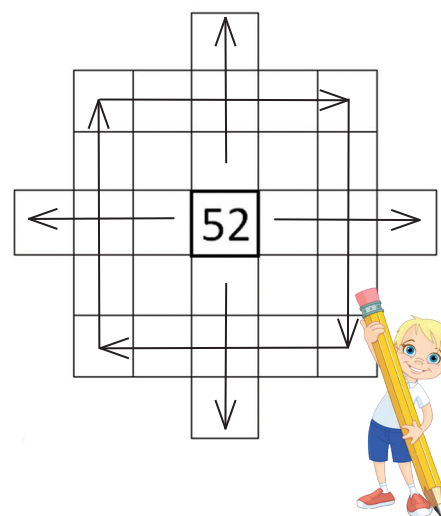

• Тыште могай калыкмут шылын? •

К	К	Ч	Ў	Ч	,
Н	Ы	Н	О	Ш	Ш
И	Д	Ч	.	У	Ы
Г	Ы	А	Л	Т	Ч
А	Н	Р	А	К	Н
-	В	О	Ш	Т	О

• Суммыжо – 52 •

Ончыктым кеткылаште 1 гыч 24 марте цифр-влакым туге келыштарен шындыман, стрелке почеш чыла могырышкыла суммыжо 52 лийже.

• Точко-влакым ушыза да сўретым чиялтыза. •

